

ניצוצי אורות

באר התורה והחסידות מרבוה"ק לבית סקאליע

מפני רבותינו

אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלקיך והעלית עליו עולת לה' אלקיך (כו, ו).

תורת אבות

ארמי אונבד אבי (כו, ה).

שיצר הרע נתלבש בלבוש היצר טוב, הוא אונבד אבי, רצה לומר המחשבה (שנקרא אב למעשה), בפניות ומחשבות זרות, באומרו שזה הוא מצוה על עבירה (תולדות יעקב יוסף).

הרה"ק ר' יעקב יוסף הכהן מפולנאה זצוק"ל

והיית רק למעלה ולא תהיה למטה (כח, יג).

שמעתי בשם הרב [מו"ה ר"ר יחיאל מיכל ע"ה מנוחתו כבוד בקהלת יאמפלא יצ"ו] הנ"ל, דכתיב יעלה עליך מעלה מעלה מטה מטה. ובברכות כתיב והיית רק למעלה ולא תהי' למטה. כי יש בחינת עולה ויורד, וזהו בחינת מעלה מעלה. מה שאין כן והיית רק למעלה, הוא ברכה, מעין זה שמעתי (מחזה אברהם-בוטשאטש).

הרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלצטשוב זצוק"ל

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וגו' (כח, מז).

בשם הרה"צ ר' ברוך ממעזיבוז ז"ל, ששאל היתכן אם ח"ו יתפלל יהודי בלא שמחה, או איזו מצוה אחרת שיקיים, רק לא יוכל להיות אותה שעה בשמחה, האם בעד זה כבר נתחייב בנפשו כל כך שתגיע לו כל הקללות שבתוכה. ואמר, שכך פירוש הפסוק, תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך, ולא די שלא עבדת, אלא שעוד היתה לך מזה שמחה, וזה וודאי רע מאוד וענשו חמור, ולא יתכן ששארית ישראל יעשו עוולה כזאת, רק התנוחה נאמרה על דרך האזהרה (בוצינא דנהורא).

הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז זצוק"ל

כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך (כח, י).

היינו שיראו מה' על ירך (בוצינא דנהורא).

הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז זצוק"ל

י"ל ע"פ מ"ד בספר יצירה שאותיות נקראים אבנים. וידוע דתפלה במקום עבודה, כי תפילות כנגד תמידין תקנום (ברכות כו:). על כן צריכין לזהר מאד בעת התפלה שלא להבליע האותיות, כיון שכל אות מהתפלה בונה עולמות, וגם נבראים מהם מלאכים. וכיון שהן כנגד קרבנות, זהו ג"כ טעם שצריכין לזהר מלהבליע אותיות התפלה, כי קרבן שהיא בעל מום פסול הוא. וז"ש אבנים שלימות, פי' אותיות שלימות תבנה את מזבח ה' אלקיך, רצ"ל בעת העבודה שהוא במקום מזבח ה' אלקיך. או כלך לדרך זה, כיון שהאדם צריך להתפלל במסירת נפש ודביקות ולמסור עצמו אז על מזבח ה', ולפעמים מרוב דביקות נגרם שמדלג או מבליע איזה תיבה או אות, על כן הזהיר לך הכל אבנים שלימות תבנה את מזבח ה' אלקיך, בעת שאתה מתפלל, בחינת מזבח לה' אלקיך, תזהר מאוד שתבנה אבנים שלימות אותיות שלימות כנ"ל. כי יש נחת רוח גדול למעלה כשאומרים תיבות התפלה בשפה ברורה ובנעימה. ועל כן תיקנו חז"ל (ברכות ד:) שיאמרו אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך (תהלים נא, יח). היינו כי קודם התפלה צריך האדם להתפלל שלא יתבלבל לשונו מחמת רוב דביקות, ושיצליח לפתיחת הפה לדבר בשפה ברורה. ועל כן נרמז בר"ת אבנים שלימות תבנה אותיות אש"ת שנוטריקון א'דני ש'פתי ת'פתח. לרמז כי צריך האדם להתפלל שיזכה לבחי' אבנים שלימות תבנה. ועי"ז והעלית עליו עולת לה' אלקיך, ע'ולת לה' אלקיך ר"ת על"א כמספר מיכאל, פי' כי ע"י תפלה בשלימות תעלה עולות לה' אלקיך, שתהי' התפלה במקום קרבן, ותתגבר בחי' החסד ע"י המלאך מיכאל בחי' ימין. וגם נרמז בזה סוד עלית העולמות ע"י התפלה, וז"ש והעלית עולת לה' אלקיך, רצ"ל שתגרום ע"י תפלה כהוגן עלית העולמות לה' אלקיך. וגם נרמז שממשיך ע"י התפלה שמירה משונאים ורשעים ומכל המקטרגים, לכן עולת לה' אלקיך ס"ת תכ"ה, שהוא שם קדוש מע"ב שמות, ומסוגל להכניע שונאים כדאיתא בסידור האריז"ל (בכוונת ובה לציון) עה"פ כי לא עזבת דרשיך ה' ס"ת תכ"ה. כי מי שדורש את ה' בכל לב נשמר מכל דבר רע ע"י השם תכ"ה. ולכן כשאמר משה לרשע למה תכ"ה רעיק (שמות ב, יג). אמר לו הרשע הלהרגני אתה "אומר" כאשר הרגת את המצרי (שם שם, יד) כנודע. וזהו עולת לה' אלקיך היינו התפלה כנ"ל יגן עליך לשמור אותך בכל מקום שתלך. ואם תחשוב ע"י שתדקדק בתפלתך שתהי' אבנים שלימות יתארך תפלת עי"ז ותתבטל מתורה או מעסקך, הרי כבר אמרו חז"ל (ברכות נד:). כל המאריך בתפלתו מאריכין לו ימיו ושנותיו. הרי יהי' לך יותר פנאי לעסוק בתורה או בדרך ארץ כי יתארכו ימין ושנותיך. ועל כן נרמז בכל אבנים שלימות תבנה את מזבח י"י אלקיך ר"ת אמ"י נוטריקון א'ת מ'ספר ימין א'מלא (שמות כג, כ).

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך וגו' (כו, טו).

י"ל בדרך שביארתי בחלומי אור ליום ב' וירא יו"ד חשוון תש"א פסוק (בראשית יד, ה) ואת הזוזים בהם. בדרך צחות ע"פ מ"ד בספה"ק דגל מחנה אפרים (פ' מקץ) וז"ל, ויפתח יוסף את כל אשר בהם. נ"ל בזה בדרך רמז על דרך מאמרם ז"ל (מנחות מג:). אל תקרי מה אלא מאה. והיינו מאה ברכאן שצריך לברך בכל יום. וכבר זכרנו לעיל כי שורש ומקור כל הברכות הוא בסוד מאה ברכאן, שמשם נפתח ונמשך המקור הברכות, וכל הברכות נמשכים משם. וזה י"ל שרומז בזה ויפתח יוסף את כל אשר בה"ם אותיות במ"ה, היינו כל שהוא נכלל במ"ה, שהוא במאה ברכאן, יוסף הוא שפתח אותו מקור כל הברכות, שעל ידו ניזון כל העולם, עכ"ל. וזה הרמז ואת הזוזים היינו ממון "בהם", שהוא תלוי במקור הברכות שהוא סוד בה"ם במ"ה, אל תקרי מה אלא מאה, שהממון נמשך מסוד במ"ה כנ"ל, ע"כ דברי החלום. וז"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים ר"ת מ"ה, אל תקרי מה אלא מאה, ממקור של מאה ברכאן, ומשם וברך את עמך את ישראל וגו'.

כ"ק מרן הצמח דוד זצוק"ל

רזא דשבתא

אמרות שהורות מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ס בעל צמח דוד זצוקלה"ה זי"ע

אור ליום ג' פרשת כי תבא תשל"ח בסעודת שבע ברכות

ממכתבי ר' יעקב מיכאל שפיטצער הי"ו

פסוק לי פסוקך ואמר הנשאל: השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש (כו, טו).

דהנה הארץ היינו סוד ארץ עליונה השכלית, הסתכלה והבינה וראתה בריאת אלהים כל מעשה בראשית כי נורא הוא, כל מיני פלאים מראשית הנקודה כל השתלשלות העולמות עד תהום ארעא, אשר כמה מיני נמצאים דוממים וצומחים כו' וחכמות אלהות, והם נפלאות וחכמות הבורא ית'. ועל כולם השליט את האדם אשר נחלק גופו מן העפר מהאדמה, ונשמתו היא מאוצר הנשמות החצובות מתחת כסא כבודו ית'. והכל בידי האדם ותלויין במעשיו, אם ילך בדרך הטוב והישר אז יהיה עליה לכל העולמות וכל הנמצאים, ואם ח"ו יקלקל מעשיו יפגום הכל ח"ו וירדו למטה כל הנבראים הרוחניים והגשמיים בבחינה התחתונה. אז התיישרה הארץ בלבה ואמרה, כיון שהאדם קרוב לחטוא מחמת יצרו הרע, ואז יבא פגם גדול בשורש נשמתו ולא יועיל שום תיקון ותשובה, אשר לזאת התחכמה האדמה ושינתה תחילה ציווי הבורא ית', כדי שאח"כ כשיחטא האדם ח"ו יהא לו אמתלא נכונה. והוא, מפני ששורש גופו הוא מן האדמה ששינתה מכבר רצון הבורא יתברך, ותולין הקלקלה במקולקל, ולא יתלו החסרון והסרחון בנשמה הרוחנית. וחסה הארץ על כבוד שמים ועל האדם להקל מעליו עונש החטא, מחמת ששורש האדם אשר נלקח משם הוא האדמה הרע את מעשיו. וא"כ אין חטא האדם גדול כ"כ ונמצא שעשתה בזה הארץ עבדות גדולה ולשם שמים נתכוונה. וע"כ לא נענשה הארץ תיכף, כי קמי שמיא גליא כוונתה הרצויה שהיתה רק לכבוד יוצרה ולטובת האדם. אך כשחטא האדם אז נפקדה על חטאה, כדי להוציא רצון הארץ מכח אל הפועל. דאם לא נתן לה השי"ת עונש כלל, אז לא היה נודע הדבר שחטאה כלל, והיה א"כ חטא האדם קשה מאוד, ולא היה נשלם רצון הארץ, אשר עיקר כוונתה בחטאה היה, רק עבור זה שיתלו חטא האדם בה. וז"ש רש"י ז"ל "לפיכך", אז כשנתקלל אדם על חטאו נפקדה גם הארץ על חטאה, כדי להוציא רצון הארץ מכח אל הפועל, ולהקל מעל האדם עונש, מאחר שנלקח גופו מהאדמה אשר חטאה תחלה, ונמשך האדם בטבעו אחר שורשו והבן היטב, ע"כ. נמצא כי האדמה נתקללה ע"י חטא שעשתה לשם שמים, וז"ש וברך את עמך וגו' ואת האדמה, רמז שיתוקן האדמה ושיתוקן חטא עין הדעת.

ארץ זבת חלב ודבש. זבת חלב' ודבש' ס"ת שב"ת, שהוא סימן לאחדות הבורא, כי שבת מורה כי בששה ימים ברא הקב"ה כל העולמות וביום השביעי שבת וינפש. וידוע כי מקבלת התורה ה' הקב"ה החתן וכנסת ישראל הכלה, וה' רק בח' אירוסין, ולעת"ל יהי הנישואין, ואז יהי ה' אחד ושמנו אחד (זכרי יד, ט). וע"כ שמ"ע ישראל" הוי"ה אלהינ"ו הוי"ה אח"ד עם כ"ה אותיות, עולה מספרם חתן כל"ה א"ש אש"ה עם האותיות והכולל. רומז דכשאר יתפרסם דה' אלקינו הוא ה' אחד על כל העולם (עיין פרש"י ז"ל, ה' שהוא אלקינו עתה ולא אלקי העכו"ם, הוא עתיד להיות ה' אחד שנאמר (צפניה ג, ט) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ונאמר ביום ההוא יהי ה' אחד ושמנו אחד, ע"כ). אז לא יהי רק חתן כלה בחי אירוסין כנ"ל, אלא גם איש אשה בחי נישואין, וזה יהי בזכות השבת כמ"ש רז"ל (שבת קיח): אלמלו שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה ולשון שנאמר (שמות טז, כו) ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וכתבי בתרי' (שם יז, ח) ויבא עמלק אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנאמר (ישעי' נו, ד) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתבי בתרי' (שם נו, ז) והביאותים אל הר קדשי וגו', ע"כ. הרי שהגאולה העתידה תלוי בשמירת השבת.

ולכן [לקראת שבת לכו ונלכה] כ"י הי"א מקו"ר הברכה"ה (בפזמון לכה דודי) עולה מספר אי"ש אש"ה עם ו' אותיותיו והכולל. גם כ"י הי"א מקו"ר הברכה"ה עה"כ עולה מספר אד"ם במילואו כזה אל"ף דל"ת מ"ם. רמז לך כי לעת"ל יתוקן חטא אדה"ר דפגם בחטאו בבחי' אד"ם ונעשה ד"ם, ולעת"ל יתוקן ויהי אד"ם באל"ף, וכל זה נתקן ע"י השבת כנ"ל, שהיא מקור הברכה ויתבטל קללת עין הדעת, דהכל תלוי זה בזה, דהיינו בעת התיקון לעת"ל שיהי בזכות השבת, יהי הקב"ה עם כנסת ישראל בבחינת נישואין בחי' איש ואשה, ואז יהי תיקון דאדם, אכ"ר.

י"ל ע"פ מה שביארתי בספרי צמח דוד עה"פ (בראשית מב, כא) ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת. ע"פ מ"ש אא"ז הקדוש ר' יצחק חיות זצ"ל בספרו הקדוש זרע יצחק על משנה במס' אבות (ה, יז) וז"ל, כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים. נראה כדאיטא בספר הקנה דנקרא שמים, דנטל הקב"ה אש ומים ובללן זה בזה ונעשה שמים (ב"ר ד, ז). ופירש הקנה דאיטא במד"ר (ב"ר יב, טו) בראשית ברא אלקים (בראשית א, א). בקש הקב"ה לברוא העולם בדין, וראה שאין העולם מתקיים שיתף מדת הרחמים הה"ד (בראשית ב, ד) ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים. פי' דנטל אש זה הדין ומים הוא רחמים וברא שמים. והקשה הקנה, דהוי ל' לקרותו אשמים, ולמה נחסר האל"ף. ותיריך כדי שייגברו החסדים שהוא מים על אש שהוא דין עכ"ל, עיי"ש. ולפי"ז יומתק מאד פי' הכתוב, דהנה ארז"ל (סנהדרין ז). הקב"ה מודד מדה כנגד מדה. במדה שאדם מודד מודדין לו (מגילה יב:). שאם האדם מתנהג ברחמים, מתנהגים עמו ג"כ במדה"ר, ואם הוא מתנהג במדה"ר, גם מן השמים מתנהגים עמו כך רח"ל. וזש"ה ויאמרו איש אל רעהו אבל אשמים אנחנו, היינו אנו גרמנו לעצמינו תגבורת האש היינו הדין על המים שהוא הרחמים, שהוספנו אל"ף אל שמי"ם ונעשה אשמי"ם, שתיבת שמי"ם בלא אל"ף רומז על תגבורת המים שהוא הרחמים על האש הוא הדין. ועל ידי אחינו, שראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו, שנהגנו עמו במה"ד, על כן באה אלינו הצרה הזאת מדה כנגד מדה, שבה עשינו מן שמי"ם אשמי"ם כנ"ל, והשי"ת ירחם, וד"ל.

הרי דתיבת "שמים" רומז על רחמים, שמורה תגבורת מדת החסד על מדת הדין, ומטעם זה נקרא שמי"ם ולא אשמי"ם. וז"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמי"ם דייקא, היינו שיתגבר מדת החסד על מדת הדין. וברך את עמך היינו גם את פשוטי המון עם, את ישראל רומז על בני עלי', שיתברכו המון עם, עם בני העלי', פי' מצד מדת החסד יתברכו לא רק הבני עלי', אלא האנשים הפשוטים גם כן יתברכו עמהם.

ואת האדמה אשר נתת לנו. י"ל ע"פ מ"ד בספה"ק אוהב ישראל (פ' בראשית) וז"ל, ויאמר אלהים תדשא הארץ גו' עץ פרי גו' ותוצא הארץ גו' עץ עושה פרי גו' (בראשית א, יא-יב). ופירש"י ז"ל עץ פרי, שיהא טעם העץ כטעם הפרי. והיא לא עשתה כך, אלא ותוצא הארץ גו' ועץ "עושה" פרי. לפיכך כשנתקלל אדם נפקדה גם היא על חטאה עכ"ל. וכבר צווחו בזה קמאי, דהאי לפיכך שהביא רש"י ז"ל אין לו שייכות וקשר להקודם. גם מה שייכות יש לחטא האדם עם חטא הארץ. ונראה ליישב דברי רש"י ז"ל בטוב טעם, ובזה יבוארו כמה כתובים על נכון. דלכאורה יפלא מאוד מאין בא זה שתחטא הארץ נגד יוצרה וקונה יתברך, בשלמא מין האדם שהוא בשר ודם, שייך שפיר לפעמים שיחטא מפני היצה"ר השוכן בקרבו ומטהו בכל עת מדרך הטוב והישר ח"ו, ומאתו יתברך ניתנה הבחירה חפשית להאדם לעשות כרצונו וחפצו, ולילך בדרך אשר יבחר לעצמו לטוב או כו'. אך שאר הנמצאים הנאצלים והנבראים והיצורים והנעשים כולם כאחד ששים ושמיים לעשות רצון קונם, באין מונע כי אין להם יצה"ר, אשר ע"כ מאין בא להארץ זה הרצון לחטוא, ועוד לה יותר שתפגום מעלתה בזה, שהקב"ה פקד עליה לטובתה, שזה העץ שתוציא יהא ג"כ טוב למאכל כמו הפרי עצמו, והיא קלקלה ונתנה טעם לפגם. ובהעיר לב' ל"ל, הנה באמת הארץ לא חטאה כלל, ואדרבה עשתה עבדות גדול ומסירות נפש בזה ולא חסה על קלקולה וכבודה, וכמאחז"ל (נזיר כג:). גדולה עבירה לשמה.

יקרא דשבתא

אמרות שהורות מכ"ק מרן אדמו"ר עטרו"ת הגה"ק שליט"א

סעודת שלישית יום שב"ק תשנ"ט

פסוק לי פסוקך ואמר הנשאל: וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך (כה, י).

י"ל ע"פ מ"ד בספה"ק דן ידן על ספר קרניים מא"ז הקדוש ר' שמשון מאוסטראפאלי הי"ד וז"ל, והמקור השם כהשי"ם, דע שהשם הזה מספרו שע"ה, ובו פגם קין בסוד (בראשית ד, ה) ואל קין ואל מנחתו לא שע"ה. והוא סוד צפר"ה (גי' שע"ה) אשת משה, בסוד תאומה (יתירה) שנולדה (להבל), ובסוד וישמע יתרו את כל אשר עש"ה וגו' (שמות יח, א). עש"ה גי' שם כהשי"ם מה שפגם קין. ויתרו הוא גלגול קין כידוע, משה הוא גלגול הבל, ע"כ נתן למשה צפר"ה. ובסוד היו"ד, שאז השם יכהשי"ם מספרו מספרו שפ"ה כמנין שכינ"ה, בסוד מיטטרון"ביו"ד, ויש בזה הענין פלאות גדולות, ומפני גודל סכנות נפשות יראתי, וזחלתי לנגוע בקצהו עכ"ל. וכתב עוד שם, שבשם הזה הרגו את סיסרא בסוד (שופטים ד, יח) ותכסהו בשמיכ"ה. שמיכ"ה אותיות כהשי"ם. נמצא כי השם הקדוש כהשי"ם, מכניע את הקליפות, וגם בעת רצון נתמלא השם ביו"ד כזה יכהשי"ם בעת שהשכינה שורה, כי שכינ"ה גי' שפ"ה, כמספר יכהשי"ם כנ"ל, עכלה"ק ז"ל הי"ד.

וזש"ה (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא, פירוש שם הנקרא ולא נכתב (פסחים נ), היינו השם אדנ"י שמורה על השכינה כידוע, עליך היינו ששורה עליך ומגין עליך כמאה"כ ומלכם [היינו מדת המלכות דינ"א דמלכותא סוד אדנ"י] בראשם, ויראו ממך, ונרמז פה ג"כ שם הקדוש יכהשי"ם שגי' שכינ"ה. וזה שאמר כ"י ש"ם יקו"ק נקרא עליך, היינו השם יכהשי"ם, ויראו ממך, שהשם הקדוש הזה שובר אויבים ומכניע מינים וזדים.

אופן ב. וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. היינו שתקיימו התורה, שזה קאי אדלעיל מיני' כי תשמור את מצות ה' אלקיכם והלכת בדרכיו וראו וגו', כי אז תהי' כמו ס"ת ממש, כי תלת קשרין מתקשרין דא בדא, ישראל באורייתא, ואורייתא בקוב"ה (זוה"ק ח"ג עג.), ואם מתקשרים בתורה ומקיימים מצותיה, נרשם האותיות של התורה על מצח האדם כדאיתא **בכתבי האריז"ל**, ועי"ז יש לו קדושת ספר תורה. וזה ביאור אמרם ז"ל (מכות כב): כמה טפשאי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה. וידוע (זוה"ק ח"ב פז.) כי כל התורה שמותיו של הקב"ה הוא. וזש"ה וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, היינו שיכולין להסתכל בך כמו בס"ת "שקורין בו", אז ויראו ממך.

אופן ג. וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ע"פ ששמעתי ממורי חמי זקני מרן אדמו"ר הקדוש הק' זצללה"ה בשם הגה"ק הר"ר יונתן אייבשיץ זצוק"ל שפירש הפסוק בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וגו' (שמות כ, כד). דהיל"ל בכל המקום אשר תזכיר את שמי אבוא אליך וגו'.

וביאר הר"ר יונתן אייבשיץ זצוק"ל ע"פ מה שאיתא (יומא סו.) והכהנים והעם העומדים בעזרה כשהיו שומעים את השם הנכבד והנורא מפורש יוצא מפי כהן גדול בקדושה ובטהרה היו כורעים ומשתחווים ונופלים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

והקשה הר"ר יונתן מה הי' קול הרעש הזה שהיו כורעים ומשתחווים ונופלים על פניהם כשהיו שומעים את השם מפורש יוצא מפי כהן גדול, הלא הכה"ג הי' מברך בשם המפורש בכל יום אצל הדוכן (סוטה לח.). ותיירץ ע"פ הידוע **מזוה"ק** (תיקו"ז, תיקון ע', קכט): שהנקודות הם מלאכים קמ"ץ נוטריקון קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל, פת"ח נוט' פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל, וכן כל הנקודות כולם הם נוט' שמות המלאכים כמבואר שם. נמצא שהנקודות הם מלאכים, שמעלים האותיות של תורה ותפילה ועושים מהם עטרה בראש אלקי הצבאות, וע"כ מכנים חכמי המחקר להנקודות "תנועות", שעל ידם מתנועעים האותיות, שאי אפשר לבטא שום אות בלא נקודה. ובאמת הם רמזו ג"כ על אותו הענין שהנקודות הם מלאכים, שע"י המלאכים יש להאותיות תנועה, ועולים למעלה כנ"ל.

וידוע שהשם המפורש הי' שם הוי"ה ב"ה, רצ"ל שהיו הוגים את השם באותיותיו בנקודות המיוחדות שהי' להם בקבלה. א"כ בשלמא כל השנה הי' הכה"ג הוגה את ה' בהנקודות המיוחדות, זה הי' קולו של הכה"ג, ועל זה ענו ברוך שם וגו'. אבל בעבודת יום הקדוש יום הכיפורים נאמר (ויקרא טז, יז) וכל אדם לא יהי' באהל מועד. ואמרו חז"ל (ירושלמי יומא פ"א ה"ה ז:): אפילו מלאך לא יהי' באהל מועד בשעת העבודה. ולפי הנ"ל שנקודות הם מלאכים, על כן לא הי' רשאי להשתמש בנקודות, ואין יכולים לומר אפילו אות אחת בלי נקודה.

רק זה הי' נס גדול שהי' שכינה מדברת מתוך גרונו של הכהן גדול, ולא היו צריכים שום מלאך, ועל כן בשביל זה שהיו שומעים קול השכינה ולא קולו של כה"ג, אמר מפורש יוצא, שהי' יוצא מעצמו ע"י השכינה, וע"כ היו כורעים ומשתחווים וגו', שזה הי' רק ביום כיפור, שהיו זעים וחרידים מקולה של השכינה הקדושה. וזה שאה"כ בכל המקום אשר אזכיר את שמי, היינו שנרמז פה ענין הנכבד הנ"ל, שהקב"ה אומר בכל המקום אשר אזכיר בעצמי את שמי כנ"ל אבוא אליך וברכתך ע"כ ודפח"ח וש"י.

וזש"ה וראו כל עמי הארץ רומז על השבטים, שנקראו עמים, כמאה"כ (דברים לג, יט) עמים הר יקראו. ופירש"י ז"ל וז"ל, עמים, של שבטי ישראל, הר יקראו להר המוריה יאספו ע"כ. וזה וראו כל עמי הארץ, היינו השבטים שבארץ ישראל, כי שם ה' נקרא עליך, היינו כי שם ה' מפורש יוצא מפי כהן גדול, שנקרא מעצמו, ויראו ממך, פירוש יהיו כורעים ומשתחווים ונופלים על פניהם.

בינה לעתים

עניני תשובה

מספר הק' דגל מחנה אפרים

ע"י תשובה נפתח השפעה ממקור הנשמה שנסתם ע"י עבירות רח"ל

כשהרעע עושה תשובה, הוא פותח מקורי נשמתו, ועושה ממדבר ממה שהוא בחינת חורבה ושממה שאינו עושה פירות, והוא בחינת הס"מ רחמנא ליצלן שנקרא זקן שאינו עושה פירות כלל, ובתשובתו שלימה הוא מהפך לאגם מים שיהיה עושה פירות, וממשיך חסדים שהם בחינת מים להשכינה כביכול, וארץ ציה מה שהיה תחלה ארץ ציה נעשה למוצאי מים. (דגל מחנה אפרים, פ' לך)

השקר וחנופה מונעים את האדם מלעשות תשובה

ויאבק איש עמו עד עלות השחר (בראשית לב, כד). יש לפרש כי ידוע שיש לאדם ב' יצרים יצר טוב וכו', והם שני מחשבות, ומזה נמשך שאף לרשע גמור נופל לפעמים הרהור תשובה, רק שיצר הרע גובר עליו. אך לרוב ישראל שהם נשמות קדושות, אין ליצר הרע שליטה עליו, עד שמכניס בלבו שקרנות וחניפה, מחמת שצריך לשקר או לחנוף לבני אדם מחמת פרנסה, וסח"ר ראשי תיבות ש'ק"ר ח'נופה ר'ע, שמגדיל את הרע ומקטין את הטוב, וזהו ויאבק איש עמו היינו היצר הרע, עד עלות השחר, היינו עד שמעלה המדות של ראשי תיבות שח"ד והבן. (דגל מחנה אפרים, וישלח)

בכל יום יוצא בת קול ומכריז שובו בנים שובבים ומזה בא הרהור תשובה

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו' (ויקרא א, א). ופירש רש"י אליו היה מגיע הקול שהוא לבד שמע וכל ישראל לא שמעו, ויש לומר בזה בדרך רמז על פי ששמעתי מן אא"ז (הבעש"ט) זללה"ה על הגמרא (אבות פ"ו, מ"ב) בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב וכו'. והקשה ממה נפשך [וכבר נדפס הוא בספר הקדוש תולדות יעקב יוסף]. וביאר הוא ז"ל, כי הבת קול הוא הרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום, ומי שיש לו דעת תיכף כשבא לו הרהור תשובה אזי מבין הוא שזהו מן הכרוז שמכריזין שובו בנים שובבים, ומיד מפשפש במעשיו ושב בתשובה שלימה. אבל מי שאין בו דעת אינו מרגיש כלל בהרהור תשובה שבא לו, ואינו פונה אליו כלל. וזה יש לומר שרומז רש"י בפירושו הפסוק (בראשית א, ה) ויקרא, היינו מה שקוראין ומכריזין בכל יום שהוא הרהורי תשובה, אל משה רק אליו מגיע הקול, היינו מי שהוא בבחינת משה סוד הדעת, אבל כל שאר ישראל שאינם בבחינת דעת לא ישמעו כלל את קול הכרוז, כי אינו משים על לב כלל הרהור תשובה הבא לו, וקל להבין. (דגל מחנה אפרים, ויקרא)

ע"י תשובה נזקף קומתו הרוחני של האדם, ונעשה בחי' אדם, ומרכבה לשם הוי'

ואפשר לומר רמז כל הפסוק מקוה ישראל ה' (ירמיה יז, יג). על הבעל תשובה, והנה כשמתורה עצמו ושב בתשובה שלימה אזי הולך ממדריגה למדריגה, בתחלה מקו"ה היינו אותיות קומ"ה, שנוזקף קומתו כי כמו אדם הראשון כשחטא נכפה קומתו וכששב בתשובה ניתוסף קומתו ונעשה קומה שלימה. ואחר כך ישראל, היינו שנעשה בחינת אדם, שעד עתה היה בבחינת דם, כי ידוע הא' אינו נרגש במבטת חטא, רק אותיות חט, והא' אינו נרגש, מחמת שאלופו של עולם נעלם ממנו בשעת החטא, אבל כששב בתשובה, והתחבר עצמו לאלופו של עולם, נחבר א' לדם, ונעשה אדם. ואחר כך זכה ה', היינו שיהיה מרכבה לשם הוי"ה ב"ה מספר אדם במילוי שם מ"ה. (דגל מחנה אפרים פ' תזריע)

כל הדברים המכוערים שהאדם רואה בעולם הוא לעורר אותו שיעשה תשובה

שמעתי מאא"ז (הבעש"ט) זללה"ה, ומובא בספר תולדות יעקב יוסף על הכרוז (אבות פ"ו, מ"ב) והבת קול היוצא מן השמים, ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מבלבנה של תורה. ממה נפשך כשאין שומעים אותה למה יוצא, ואמר שהם הרהורי תשובה הבאין לאדם בכל יום יום, וזהו מבחינת הבת קול והכרוז, וכן כל כרוז היוצא מן השמים יוכל האדם להבין מבחינת מחשבותיו, אם הוא בעל מחשבות קדושות ומשגיח על מחשבתו. ועל זה רמזה התורה הקדושה כל בחינת האדם, האין להשגיח, והאין לעשות בעולם העכור והאפל והחושך הזה לפנות עצמו ממחשכיו אל הבורא ברוך הוא, והאין ניתנה כל ימיו וכל קורותיו ואודותיו, בהם ירגיש ויבין כי למעלה ממנו עין רואה וכו', וכל מעשיו בספר נכתבים, והוא בחינה אחת למי שהוא חכם ויודע בדעת להשגיח על מחשבותיו, אזי מחשבתו מעוררת אותו בהרהורי תשובה, או כדומה לזה, לעוררו להידבק עצמו בשורשו העליון, ומי שאינו בסוג זה להשגיח על מחשבותיו, כי לא זכו כל כך, יש עוד דרך אחר, בהשגיח על מעשי בני אדם באשר הוא שם, ובאיזה מקום, ובאיזה דור, ויבין מזה, כי זה מעשי האדם אשר בא לפניו הוא לעוררו, וכן דיבורי בני אדם הכל הוא לעוררו, כי כל הנגעים אדם רואה, חוץ מנגעי עצמו (נגעים ב, ה), וכאשר יש בזה משל השכל, באחד שהיה לו אשה מכוערת, ומחמת ריבוי קישוטים שהיה לה היתה נראת בעיניה כי יפת תואר היא, וזכה דעתה עליה, ונתן לו אוהבו חכם אחד עצה, שיתן מראה אחד בחדר משכבה נגד מטתה, וכה עשה, ויהי בבוקר ותפעם ווחה בראותה פניה המכוערת, כי אמרה כי ראתה איזה שד, ואמר לה הבעל שזה היא בעצמה בלי לבושין וקשוטין, ומהיום והלאה שקטה ולא גבהה את עצמה. וכן הוא הנמשל בכל מה שאדם רואה איזה דבר שאינו הגון חלילה, יבין שבודאי מן השמים הראו לו הדבר שיש בו שמץ ממנו, ופשפש במעשיו וישבר לבו לפני הבורא ברוך הוא, הכל לפי הענין, והרבה יש מזה וכדומה לו בספר תולדות יעקב יוסף, ומי שנותן לב על זה יבין גם כן מזה לעורר עצמו לבורא ברוך הוא, לבל ישכחו בטרדת הבלי הזמן הבוגד. (דגל מחנה אפרים פ' שלח)

ניצוצי אורות

ס כל הכוונות שמורות למכון "באר יצחק" אסור להעתיק שום תוכן מהגליון בכל אופן שהוא בני רשות בכתב

נועם שיח שרפי קודש

[ב' אלפים תתס"ז] בעת שנאסרו האחים הקדושים המדפיסים מסלאוויטא הושלכו לכלא יחד עם הרבה אסירים, ולא יכלו להתפלל שם, כי המקום הי' לא נקי, ואמר אחד מהם נתחיל לזמר זמר, ועורר הניגון את כל האסירים אשר היו אסירים עמם, ורקדו כולם יחד, ונכנס מפקד הכלא וצוה להפרידם משאר האסירים וכלאם בחדר מיוחד, ונשמו לרווחה, כי שם יכלו כבר להתפלל, ונענה אחד מהאחים הקדושים, שעכשיו נתברר לו פירושו של קמיע שכתב הבעש"ט הקדוש זי"ע, שעשיר אחד הזמינו פעם לשבות אצלו, כל השבת לא דיבר העשיר אל הבעש"ט עבור בקשתו מאומה, במוצאי ש"ק בקשה אשת הגביר מהבעש"ט שיתפלל שיושעו בניו, הבעש"ט זי"ע הבדיל על הכוס, וקרא להעשיר שיסתכל בתוך הכוס, וראה שיש שם מזיק שרוצה להזיקו, וכתב לו הבעש"ט קמיע, והי' כתוב בה אותיות **ישב שב** ולא ידעו המובן של מילים אלו, ויתכן שהם ר"ת יהי **ש'לום ב'חילך ש'לוה ב'ארמנותיך**.

[ב' אלפים תתס"ח] פעם ישב אחד בסוכה ודיבר על הבעש"ט הק' זי"ע, לאחר זמן כשבא אותו האיש שדיבר על הבעש"ט, אל הבעש"ט, שאל הבעש"ט ממנו, מדוע דברתם עלינו בסוכתכם דברים שלא כהוגן?, וענה לו הנ"ל ואין קיבלתם לשון הרע!, וענה לו הבעש"ט, אף אחד לא סיפר לי זאת, רק המלאך שנברא מדיבורך, הוא עצמו סיפר לי הכל.

[ב' אלפים תתס"ט] הרה"ק הרבי הר' ברוך'ל ממעזיבוז זצלה"ה זי"ע אמר פעם "איהר האט שוין אמאהל גיזעהן א מלאך?, איך האב גיזעהן!, וסיפר שפעם התארח הרה"ק ר' פינחס מקארין זצלה"ה זי"ע אצל זקינו הבעש"ט הק' זי"ע, ורצה להפרד מהבעש"ט וליסע לביתו, והי' חדרו של הבעש"ט סגור, ולא הי' יכול הרה"ק מקארין להיכנס "צי געזעגענין, האב איך א שטיפ געטאהן די טיר, אין די טיר האט זיך אויף גיעפענט, וראיתי שזקיני הבעש"ט לומד עם עוד מישהו, ומרוב פחד קפצתי מהחלון.

[ב' אלפים תת"ע] הבעש"ט הק' זי"ע העלה את אחד מתלמידיו מהגיהנום, ושאלו אח"כ אם הוא מכיר לו טובה על זה, וענהו שלא, כי ראה שם את האמת וצדק.

[ב' אלפים תתע"א] בשם הבעש"ט, וועלטאלע! וועלטאלע! וואויל איז צי דעם וואס איז נישט גיוועהן אין דיר, וואויל איז צי דעם וואס איז יא גיוועהן אין דיר, אין נישט גיוועהן אין דיר.

לקבלת הגליון בדואר או בפקס יש ליצור קשר במספרים הבאים
03-722-1170-3 בארה"ק
347-504-1244 בארה"ב

להערות והארות ולכל עניני הגליון אפשר לפנות אלינו בכתב
מכון "באר יצחק" דחסידי סקאליע
באר התורה והחסידות מרובה"ק לבית סקאליע
4433-18th Ave. Brooklyn N.Y. 11204

